

Ote
4.3.2013

18.03.2013

KOKOUSTIEDOT

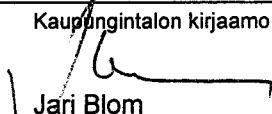

Aika maanantai 4.3.2013, kello 18.00–23.15
Paikka Kaupungintalon juhlasali

OSALLISTUJAT Päätöksentekijät				
x	Aalto Touko	x	Mäkinen Tuija	
x	Abbey Paul	x	Ojala Kimmo	
x	Ammond Jukka	x	Paloniemi Aila	
x	Asikainen Aimo	x	Partanen Pauli	
x	Björk Matti	x	Pekkarinen Mauri	
x	Blom Jari	x	Peltonen Kaisa	
x	Colliander Jari	x	Pulli Terhi	
x	Fandi Maia	x	Pylvänäinen Vesa ⁵⁾	
x	Forsberg Caius	x	Pöppönen Matti	
x	Haapsalo Kaija	x	Rentola Heidi	
x	Hannonen Paloma ¹⁾	x	Ruoppila Ahti	
x	Holm Pauliina	x	Sahindal Anna-Leena	
x	Holmstedt Jorma ²⁾	x	Saleva Antti	
x	Hovikoski Mervi	x	Savolin Reijo ⁶⁾	
x	Huttunen Marjukka	x	Saxberg Ari	
x	Hyökyvaara Jorma	x	Selin Jaakko	
x	Hämäläinen Jukka	x	Simola Eila	
x	Ikkela-Koski Tuulia	x	Sipilä Rami	
x	Isomäki Kauko	x	Sipinen Raija ⁷⁾	
x	Isomöttönen Katja	x	Starczewski Juhani	
x	Jokitalo Juha	x	Suomi Kimmo	
x	Karjula Johanna	x	Suonperä Juha	
x	Kinnunen Raimo	x	Tiainen Eila	
x	Knuuttila Kirsi	x	Timperi Kati-Erika	
x	Kupari Heli ³⁾	x	Tossavainen Marjo	
x	Kupari Vesa	x	Tuukkanen Johanna	
x	Kähkönen Kati	x	Tuupainen Kauko	
x	Lahtinen Eino	x	Tynjä Riitta	
x	Lauttamus Ulla	x	Uski Jorma	
x	Lohi Santeri ⁴⁾	x	Vanhala Mauno	
x	Lumela Meri	x	Viikari Tarja	
x	Mäki Tapani	x	Visakorpi Marika	
x	Mäkinen Minna	x	Väliniemi Tuulikki	
x	Mäkinen Pentti	x	Yksjärvi Kari	
x	Mäkinen Riitta	x	Ylönen Jyri	

- 1) asiat 41–44 kello 18.00–22.10
2) asia 45 kello 22.35–23.00
3) asiat 41–44 kello 18.00–22.35 ja
46–47 kello 23.00–23.15
4) asiat 44–47 kello 20.25–23.15

- 5) asiat 41–44 kello 18.00–22.35
6) asiat 41–43 kello 18.00–19.50
7) asiat 45–47 kello 22.35–23.15

4.3.2013

OSALLISTUJAT Muut läsnäolijat	x Andersson Markku x Koivisto Timo x Utriainen Pekka x Mikkola Tiina x Mäenpää Helinä x Hirvensalo Ari x Heinonen-Kuusela Kristiina x Eriksson Esko x Saarikoski Vesa	kaupunginjohtaja apulaiskaupunginjohtaja apulaiskaupunginjohtaja kaupunginlakimies viestintäjohtaja talousjohtaja kaupunginsihteeri kiinteistöjohtaja koulutuskuntayhtymän johtaja
ALLEKIRJOITUKSET	Puheenjohtaja Pauli Partanen	Sihteeri Kristiina Heinonen-Kuusela
KÄSITELLYT ASIAT	41-48	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	11.3.2013 Jari Collander	Kaupungintalon kirjaamo Jari Blom
PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ	12.3.2013 Sirkka-Liisa Ala-Mononen	Kaupungintalon kirjaamo
Todistaa		
OTTEEN OIKEAKSI TODISTAA	12.3.2013 Jyväskylä	 Sirkka-Liisa Ala-Mononen hallintosihteeri

Dnro 225/12

43 Vastaus valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön kuntarakennelakiluonnoksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjauksista

Aikaisemmat Kaupunginhallitus 18.2.2013/72
käsittelyt Kaupunginhallitus 25.2.2013/89

Asian valmistelija Risto Kortelainen, puh. 014 266 1569

Valtiovarainministeriö on pyytänyt 22.11.2012 kunnilta lausuntoa kuntarakennelakiluonnoksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennelinjauksista 7.3.2013 mennessä.

Kuntajakolakiin sisällytetään säännökset kuntarakenteen kehittämisestä, kuntajaon muuttamisen edellytyksistä ja prosesseista. Lain nimi muuttuu kuntarakennelaiksi. Kuntaudistusta koskevat määräaikaiset säännökset ovat voimassa vuoteen 2017 asti. Kuntarakennelain on tarkoitus tulla voimaan kesällä 2013.

Lausuntopyynnössä on mainittu seuraavat erityiskysymykset, joihin kunnat antavat vastauksensa:

- selvitysvelvollisuus, selvityisperusteet ja selvitysvelvollisuuden sisältö
- määrääjät ja menettelyt
- valtioneuvoston toimivalta päättää kuntajaon muuttamisesta
- yhdistymisavustuksien ehdot ja määrät
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

1. Selvitysvelvollisuus ja selvityisperusteet

Kuntarakennemuutoksen toteuttamiseksi kunnilla on velvollisuus selvittää kuntien yhdistymistä, jos jokin seuraavista selvityisperusteesta osoittaa selvitystarvetta:

1. palveluiden edellyttämä väestöpohja
2. työpaikkaomavaraisuus, työssäkäynti ja yhdyskuntarakenne
3. kunnan taloudellinen tilanne.

Kunnalla on selvitysvelvollisuus, jos se täyttää yhdenkin selvityisperusteen. Lisäksi kunnalla on selvitysvelvollisuus, jos alueella ei muuten ole saavutettavissa toiminnallista kokonaisuutta. Selvitysalueiden ulkopuolelle jäämässä oleva kunta voi valita selvityskumppanikseen naapurikunnan, jonka kanssa se muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden.

Yhdistymiselvityksen tavoitteena on esitys kuntien yhdistymisestä ja siihen liittyvä yhdistymissopimus. Vaikka kunnat eivät päätyisi tekemään yhdistymisesitystä, selvityksen tulee sisältää vähintään seuraavat asiat:

- suunnitelma hallinnon ja palvelujen järjestämisestä sekä palvelujen tuottamisesta sekä lähipalvelujen toimintaperiaatteista selvitysalueella
- selvitys yhdistymisen vaikutuksista kuntien yhteistoimintaan
- selvitys taloudellisesta tilanteesta
- arvio asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä lähidemokratian toteutumisesta
- yksityiskohtainen arvio kuntien yhdistymisen eduista ja haitoista
- arvio kielellisten oikeuksien toteutumisesta.

Kaupungin vastaus

Koko maan laajuisen kuntarakenneuudistuksen toteuttamiseksi Jyväskylän kaupunki pitää perusteltuina kattavan selvitysvelvollisuuden selvityspenusteita, jotka edellyttävät kaikkien kuntien osallistumista kuntarakennelain tarkoittamiin selvityksiin selvitysalueillaan.

Jyväskylän kaupunki pitää oleellisena rakennetyöryhmän alueellisessa tarkastelussa esitettyä arviota:

"Keski-Suomessa keskeiseksi kysymykseksi nousee myös se, kuinka turvataan Jyväskylän seudun asema valtakunnallisessa kilpailussa ja kuinka suureksi Jyväskylän kaupunkia voitaisiin kasvattaa ilman, että sen elinvoima kärsii." (Alueellinen tarkastelu, sivu 228.)

Jyväskylän kaupunki uudistaa valtiovarainministeriölle 10.4.2012/38 antamansa vastauksen. Sen mukaan kuntauudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tulee erityisellä kuntajakoselvityksellä hakea yhdistymisratkaisua, jossa selvitysalueen kunnat yhdistyvät vähintään kahdeksi kunnaksi seuraavasti:

- Jyväskylä, johon yhdistyy Muurame ja kuntajakoselvityksen perusteella muita kuntia
- Laukaa, johon yhdistyy kuntajakoselvityksen perusteella muita kuntia.

Jyväskylän kaupunki ehdottaa valtiovarainministeriölle, että valtakunnallisesti merkittävän suuren kaupunkiseudun 9–11 kunnan selvitysalueella voimassa olevan kuntajakolain (29.12.2010 /1698) 15 §:n perusteella ministeriö toteuttaa erityisen kuntajakoselvityksen.

Selvitysalueen kunnat ovat Jyväskylän kaupunkiseudun seitsemän kuntaa Hankasalmi, Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Petäjävesi, Toivakka ja Uurainen sekä Joutsa ja Luhanka ja mahdollisesti myös Keuruu ja Multia.

Rakennetyöryhmän ehdotuksesta poikkeavan yhdistymisvaihtoehdon lisäksi Jyväskylän kaupunki perustelee erityistä kuntajakoselvitystä valtionvarainministeriölle seuraavasti:

- Selvitysalueella Jyväskylän kaupunki, Laukaa ja Muurame täyttävät yhdyskuntarakennekriteerin, ja yhdyskuntarakennekriteeristä poikkeaminen edellyttää erityistä kuntajakoselvitystä.

- Kuntajakoselvittäjän toimeksiannossa on maininta siitä, että selvitystyössä tarkastellaan kuntalain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain uudistamista ennakoiden kunnallishallinnon ja kuntaperustaisen toiminnan uusia organisoitumismuotoja mukaan lukien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen eri vaihtoehdot.
- Samalla voidaan tarkastella valtion aluehallinnon ja kuntien tehtävien hoitamista vahvoihin peruskuntiin perustuvassa kuntarakenteessa tavoitteena madaltaa ja purkaa rakenteita hyödyntäen vahvoja peruskuntia palvelujen tarjoajina.

Kuntien yhdistymissopimukseen sisällytetään tässä tarkoituksessa maininnat uudentalaisista hallinnon ja toiminnan järjestämisen periaatteista sekä asukkaiden vaikuttamis- ja osallisuusmahdollisuuksien sekä lähidemokratian toteuttamisen keinoista. Tarkoituksena on, että selvitysalueen uusia järjestelyjä ja kokemuksia voidaan myöhemmin hyödyntää muiden uusien kuntien hallinnon ja toiminnan järjestämisessä. Työnimenä voi olla uudenlainen vapaakuntakokeilu kuntauudistuksessa.

Selvityspenusteista poikkeaminen

Suomen alueiden erilaisuuden huomioon ottamiseksi laissa säädetään myös mahdollisuudesta poiketa perusteiden osoittamasta selvitysalueesta. Poikkeaminen ei kuitenkaan ole automaattista, vaan sen edellytyksiä arvioidaan suhteessa alueen kokonaisuuteen ja toisaalta kunnan itsenäisiin edellytyksiin järjestää palveluja asukkailleen.

Selvityspenusteiden osoittamasta selvitysalueesta voidaan ensinnäkin poiketa, mikäli tällöin muodostuu kuntajaon kehittämisen tavoitteet ja kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävä vaihtoehtoinen toiminnallinen kokonaisuus. Toiseksi perusteiden osoittamasta alueesta voidaan poiketa, jos se olisi tarpeen erityisen harvan asutuksen vuoksi toiminnallisen kokonaisuuden muodostamiseksi.

Poikkeaminen ei tule kuitenkaan kyseeseen, jos se estää alueella toiminnallisten kokonaisuuksien muodostamisen tai kuntien yhdistymisen selvittämiseen on kunnassa vahva tarve erityisesti palvelujen järjestämisedellytysten kannalta.

Kaupungin vastaus

Jyväskylä kaupunki keskuskaupunkina sekä Laukaa ja Muurame täyttävät selvityspenusteista myös yhdyskuntarakennepenusteen. Penusteen mukaan Muuramen ja Laukaan yhdistymissuunta on kiinnitetty Jyväskylän kaupunkiin.

Laukaan kunnan jatkaminen itsenäisenä kuntana edellyttää erityisen kuntajakoselvityksen tekemistä. Muuramen osalta kaupunki lähtee siitä, että Muuramen yhdistymissuunta on Jyväskylän kaupunki. Jyväskylän kaupunki katsoo, ettei tästä penusteesta ole syytä poiketa. Tämä koskee myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisaluetta koskevia päätöksiä.

Selvitysalueella, johon Jyväskylän kaupunki kuuluu, Keuruun kaupunki ja Multian kunta voivat rakennetyöryhmän aiemmin esittämällä tavalla harkita selvitys- ja yhdistymissuuntansa myös muulla tavoin. Jyväskylän kaupungilla ei ole tähän huomautettavaa.

2. Määräajat ja menettelyt

Laissa edellytetään, että kunnat tekevät yhdistymisselvitykset ja niihin perustuvat yhdistymisesitykset 1.4.2014 mennessä. Valtiovarainministeriö voi tarvittaessa määrätä erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta, jos kunta ei ole edellä mainittuun määräaikaan mennessä tehnyt kuntien yhdistymisesitystä kuntarakennelain edellytykset täyttävän uuden kunnan muodostamisesta. Lisäksi laissa säädetään kuntien velvollisuudesta ilmoittaa valtiovarainministeriölle 30.11.2013 mennessä, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää laissa edellytetysti kuntien yhdistymistä.

Kuntien ilmoituksia selvitysalueista ja poikkeamismenettelyn tuottamaa tietoa hyödynnetään myös hallituksen arvioidessa kuntauudistuksen etenemistä vuoden 2013 lopussa.

Kaupungin vastaus

Jyväskylän kaupunki omalta osaltaan aloittaa neuvottelut ja valmistelut yhdessä selvitysalueen kuntien kanssa kuntien erityisen kuntajakoselvityksen käynnistämiseksi vähintään kahden vahvan peruskunnan vaihtoehdon pohjalta. Selvitystyöhön sisältyy sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennetarkaisut selvitysalueella ja erityispalvelujen järjestämisessä maakunnallisesti.

Jyväskylän kaupunki katsoo, että ehdotetun erityisen kuntajakoselvityksen tekeminen tulee aloittaa keväällä 2013 niin, että selvitysalueen kunnat päättävät yhdistymisehdotuksista vuoden 2014 tammi-helmikuussa ja selvitystyön perusteella ehdotetut kuntajaonmuutokset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennejärjestelyt voidaan toteuttaa vuoden 2015 alussa.

3. Valtioneuvoston toimivalta päättää kuntajaon muuttamisesta

Esityksessä ei laajenneta valtioneuvoston toimivaltaa päättää yleisesti kuntien yhdistymisestä kuntien valtuustojen sitä vastustaessa. Päätöksenteko kuntien yhdistymisestä perustuu pääsääntöisesti kuntien yhteiseen esitykseen. Kuntarakennelakiluonnoksessa poikkeus tästä on erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn kytketty valtioneuvoston toimivalta päättää kuntien yhdistymisestä.

Lisäksi voimassa olevan kuntajakolain mukaan vastustuksesta huolimatta kuntajaonmuutoksesta voidaan päättää, jos kuntajakoselvittäjän ehdotus kuntien yhdistymisestä on saanut enemmistön kannatuksen yhdistymisestä vastustaneissa kunnassa toimitetussa kansanäänestyksessä.

Valtioneuvosto voi myös hylätä kuntien esityksen yhdistymisestä, jos yhdistyminen olisi ilmeisesti vastoin kuntajaon muuttamisen edellytyksiä.

Kaupungin vastaus

Jyväskylän kaupunki toteaa, että kuntien itsehallintoperiaatteen mukaisesti ensisijaisena lähtökohtana tulee olla se, että kunnat selvitysalueilla yhteisin päätöksin esittävät kuntien yhdistymistä kuntarakennelain edellytysten täytyessä. Samoin kunnat itse tekevät päätökset sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä selvitysalueella ja järjestämisen edellyttämästä kuntayhteistyöstä myös selvitysalueella laajemmalla alueella.

Kuntarakennelakiehdotuksen mukaisesti on perusteltua, että valtioneuvostolla on toimivalta ohjata erityisen vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevia kuntia tarvittaviin kuntajaon muutoksiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjauksissa todetaan, että väestöpohjaperusteen lisäksi tulee selvitysalueilla arvioida kuntalaisien keskeisten perusoikeuksien toteutumisen näkökulmasta muodostuvien uusien kuntien / sosiaali- ja terveydenhuollon alueiden kantokyvyn muita tekijöitä, joita ovat järjestäjän taloudellinen kestävyys ja vakaus, osaamisen turvaaminen, henkilöstön saatavuus ja riittävyys sekä infrastruktuuri.

Valtioneuvosto arvioi vuoden 2013 lopussa kuntauudistuksen etenemistä kuntien selvitysalueita koskevien ilmoitusten perusteella. Jyväskylän kaupunki katsoo, että kuntauudistuksen toteutumisen arvioinnin perusteella on mahdollista harkita ehdotuksia valtioneuvoston toimivallan vahvistamiseksi, mikäli kuntauudistuksessa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelratkaisuissa ei ole edetty riittävästi asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

4. Yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä

Kuntarakennemuudistuksen toteuttamiseksi kunnille tarjotaan tukea laissa edellytettyjen yhdistymiselvitysten tekemiseen ja niistä aiheutuviin kustannuksiin. Lisäksi kuntia kannustetaan tekemään tarvittavat kuntarakenteen muutokset suuntaamalla kunnille yhdistymisavustusta ja korvaamalla mahdolliset yhdistymisestä johtuvat valtionosuuden menetykset.

Selvitysvaihetta varten kunnilla on mahdollisuus hakea valtiovarainministeriöstä avustusta kuntajakoselvityksen kustannuksiin. Avustuksista päättää ministeriö. Valtioneuvoston määräämän erityisen kuntajakoselvityksen kustannukset maksetaan valtion varoista.

Yhdistymisavustusten maksamista jatketaan kuntarakennemuudistukseen liittyvissä vuosien 2014–2017 alusta voimaan tulevissa kuntien yhdistymisissä ja valtionosuuksien menetysten korvaamista jatketaan vuosina 2014–2019. Yhdistymisavustuksen saamiseksi ja valtionosuuksien vähenemisen korvaamiseksi edellytetään kuntien tekevän yhdistymiselvityksen 1.4.2014 mennessä.

Yhdistymisavustukset ovat tasoltaan vastaavia kuin vuoden 2013 alussa voimaan tulevissa kuntien yhdistymisissä. Tuen määräytymisperusteita muutetaan kuitenkin vastaamaan kuntarakennemuudistuksen tavoitteiden mukaisten kuntien

muodostamista siten, että tuen suuruus on nykyistä enemmän kytköksissä yhdistyvien kuntien lukumäärään ja uuden kunnan asukasmäärään.

Yhdistymisavustus on kuntien yhdistymistä kohden 3–10 miljoonaa euroa. Enimmäismäärä yhdistymisavustusta maksetaan kuntien yhdistymisiin, joissa on osallisena yli 6 kuntaa ja joiden asukasmäärä on vähintään 80 000 asukasta.

Yhdistymisavustusten mahdollisia kustannuksia kasvattavia vaikutuksia pyritään ehkäisemään ohjaamalla laissa yhdistymisavustusten käyttöä. Yhdistymisavustukset tulee käyttää välttämättömiin kuntien yhdistymisen kustannuksiin, uuden kunnan palvelujärjestelmän kehittämiseen ja palvelujen tuottavuuden parantamiseen tai uuden kunnan talouden vahvistamiseen.

Uudelle kunnalle maksetaan kuntien yhdistymisen voimaantulovuotena ja sitä seuraavina vuosina vuoden 2019 loppuun saakka korvausta valtionosuuksien vähenemisestä. Korvaus kestäisi siten yhdistymisen voimaantulovuodesta riippuen 3–6 vuotta ja kannustaisi siten osaltaan yhdistymisen mahdollisimman nopeaan toteuttamiseen.

Kaupungin vastaus

Jyväskylän kaupunki pitää yhdistymisavustusten ehtoja ja määriä kuntauudistuksen tavoitteiden mukaisina ja uudistusta edistävänä toimikokonaisuutena.

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Kuntauudistukseen kiinteästi liittyvän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja palvelurakennemuutoksen tavoitteena on perustuslain mukaisesti riittävien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhdenvertainen turvaaminen kansalaisille koko maassa.

Tässä tarkoituksessa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä tehdään sellaisia ratkaisuja, jotka tukevat hallituksen kuntauudistuksen tavoitteita: kuntarakenteen elinvoimaisuutta, kuntatalouden vakautta ja kestävyttä sekä luonnollisiin työssäkäyntialueisiin rakentuvia peruskuntia. Samalla turvataan palvelujen alueellinen ja valtakunnallinen kattavuus ja vältetään päällekkäisyyksiä.

Sosiaali- ja terveysministeriön palvelurakennetyöryhmä antoi loppuraporttinsa 11.1.2013. Sosiaali- ja terveystieteellinen ministerityöryhmä on ohjannut palvelurakennetyöryhmän työtä eri vaiheissa.

Palvelurakennetyöryhmän raportissa esitetyt uudistuksen pääkohdat ovat seuraavat.

Uudessa integroidussa ja kaksitasoisessa palvelurakenteessa on nykyiseen verrattuna laajempi sosiaali- ja terveydenhuollon perustaso ja tätä täydentävä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen erityisvastuutaso. Päävastuu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä on uudella laajalla perustasolla. Sitä tukee

pääosin koordinaation keinoin erityisvastuutaso. Sosiaali- ja terveyspalveluiden integraation rinnalla uudistuksella vahvistetaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon integraatiota.

Laajan perustason tehtävänä on järjestää lainsäädännössä kuntien veloitteeksi säädetty sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lukuun ottamatta niitä tehtäviä, jotka erikseen säädetään erityisvastuualueiden tehtäviksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennelinjausten mukaan perustason tehtävien ensisijainen järjestämis- ja rahoitusvastuu on kunnilla. Vaihtoehtona voidaan tarvittaessa antaa mahdollisuus poikkeusmenettelyyn, jossa kunnat yhdessä voivat muodostaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja rahoitusvastuuseen kykeneviä, väestöpohjaltaan riittävän suuria sosiaali- ja terveydenhuoltoalueita.

Linjausten mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon alue organisoidaan ensisijaisesti vastuukuntamallin mukaisesti. Toissijaisena vaihtoehtona on kuntayhtymä. Sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalvelujen turvaamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Lähidemokratian vahvistamisen keinot tulee myös selvittää.

Perustason tehtävien laajuuden ja perustuslain edellyttämän yhdenvertaisuuden vuoksi perustason toimijoilla on erityisvastuualueilla laaja yhteistyövelvoite. Silloin kun kunnat kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon alueeseen, palvelujen järjestämisen perusteet ovat yhdenvertaiset alueen koko väestölle.

Laajan perustason tehtävien järjestämisvastuun kantaminen siten, että kunta tai sosiaali- ja terveydenhuollon alue kykenee huolehtimaan asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, edellyttää riittävää väestöpohjaa. Tarkempi arvio edellyttää muiden kantokykytekijöiden ja erityispiirteiden huomioon ottamista.

Järjestämisvastuuta koskevien selvitysten perustana tulee olla kunnan tai sosiaali- ja terveydenhuoltoalueen kantokyky. Riittävän väestöpohjan lisäksi kantokyky muodostuu talouden kestävydestä ja vakaudesta, palvelujen järjestämistä ja omaa palvelutuotantoa koskevan osaamisen varmistamisesta, ammattitaitoisen henkilöstön riittävydestä sekä kyvystä huolehtia sosiaali- ja terveydenhuollon edellyttämästä infrastruktuurista. Myös alueelliset piirteet, kuten harva asutus tai kielelliset olosuhteet, tulee ottaa huomioon.

Väestöpohjaperusteet ovat seuraavat:

- Laajan perustason, joka sisältää myös erityispalveluja, palvelutarpeeseen vastaaminen edellyttää vähintään noin 50 000–100 000 asukkaan väestöpohjaa.
- Mikäli kunnan väestö on vähintään noin 20 000 asukasta ja sillä on muutenkin riittävä kantokyky, kunnalla on edellytykset järjestää osa peruspalveluista itse. Tällöin muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus on turvattu yhteistyössä muiden kuntien kanssa kuulumalla sosiaali- ja terveydenhuollon alueeseen.

- Mikäli kunnan väestö on alle 20 000, sen tulee kuulua joka tapauksessa sosiaali- ja terveydenhuollon alueeseen, eikä sillä ole itsenäistä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä vastuuta.

Myöhemmin säädettävässä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa määritellään palvelurakennelinjausten mukaisesti uudella tavalla kunnallisten toimijoiden tehtävät ja palvelujärjestelmän ohjaus.

Kaupungin vastaus

Jyväskylän kaupungin vastauksessa 10.4.2012/38 on todettu 22.3.2010 hyväksytyyn kaupunkistrategiaan perustuen, että Jyväskylän kaupunki pitää itsellään perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen järjestämistä vastuun. Kaupunki toimii yhteistyössä työssäkäyntialueen kuntien kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämisessä kunta- ja palvelurakennemuutoksen tavoitteiden mukaisesti. Jyväskylän kaupungilla on hyvät edellytykset järjestää ja tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut rakennetyöryhmän esityksen pohjalta.

Vastauksessa todetaan lisäksi, että Jyväskylä on maakunnallisesti tuottanut sosiaali- ja terveydenhuollon suurta väestöpohjaa edellyttäviä erityispalveluja sekä toiminut tiiviissä yhteistyössä muiden kuntien, sairaanhoitopiirin, järjestöjen ja yritysten kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja kehitettäessä.

Jyväskylän kaupunki korostaa, että kuntajaon muutokset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kuntaperustaisen järjestämisen ratkaisut liittyvät kiinteästi toisiinsa. Ehdotetun erityisen kuntajakoselvityksen perusteella tehtäviin lakisääteisiin yhdistymissopimuksiin kirjataan yhdistyvien kuntien palvelujärjestelmien yhteensovittamisen ja lähipalvelujen järjestämisen periaatteet. Samalla kun tehdään erityinen kuntajakoselvitys, tarkastellaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kunta- ja selvitysaluekohtaisia sekä maakunnallisia järjestämistä vaihtoehtoja.

Keskustelussa esillä olevat järjestämistä vaihtoehdot ovat seuraavat.

1. *Vahvan peruskunnan malli*, jossa kunta järjestää itse kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä on järjestämisen vastuukuntana myös muille kunnille.
2. *Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä alueet*. Keski-Suomen maakuntaliiton teettämän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvityksen mukaisesti maakunnassa voi olla 3–4 sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä aluetta (Keski-Suomen liiton julkaisu B 180:2011). Keskussairaaloiminnan ja joidenkin erityispalvelujen osalta järjestämistä alueet tukeutuvat maakunnallisen vapaaehtoisen kuntayhtymän tuottamiin erityispalveluihin.
3. *Maakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä malli*, jossa maakunnallinen kuntayhtymä tai vastuukunta vastaa kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä laki on lainsäädäntövalmistelussa vuonna 2013 samanaikaisesti, kun Jyväskylän kaupungin ehdottamaa selvitysalueen erityistä kuntajakoselvitystä tehdään. Erityisen kuntajakoselvityksen te-

kemisen aikana seurataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain säädösvalmistelun etenemistä ja otetaan huomioon tästä valmistelusta saatavat linjat.

Koska järjestämislaki määrittää ja ohjaa pitkälle tulevaisuuteen kuntaperustaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen tapaa ja palvelurakennetta, Jyväskylän kaupunki katsoo, että kuntarakennelain tavoin järjestämislaista tulee pyytää kuntien lausunnot valmistelun eri vaiheissa.

Jyväskylän kaupungin perusturvalautakunta on 7.2.2013/25 antanut äänestyksen jälkeen kaupunginhallitukselle lausunnon, jossa todetaan seuraavaa: ”Jyväskylän kaupungilla on hyvät edellytykset järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut rakennetyöryhmän esittämän kuntarakennetarkastelun pohjalta. Jyväskylän kaupungin ensisijaisena tavoitteena on vahvan peruskunnan malli, jossa kaupunki järjestää itse sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, sekä toimii niin päätettäessä järjestämisen vastuukuntana myös muille kunnille.”

Keski-Suomen maakunnassa erikoissairaanhoidon palveluiden turvaamiseksi sekä uuden sairaalan rakentamiseksi voidaan muodostaa vähintään Keski-Suomen maakunnan kattava vapaaehtoinen kuntayhtymä, jonka väestöpohja olisi 250 000–275 000 asukasta.

Toissijaisena vaihtoehtona lautakunta pohti Keski-Suomen maakunnan kattavaa vapaaehtoista kuntayhtymää, jonka väestöpohja olisi 250 000–275 000 asukasta. Maakunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymässä jäsenyhteisöjen äänivalta määräytyisi asukasluvun perusteella. Palvelut sijoitettaisiin siten, että palvelujen saatavuus ja saavutettavuus turvattaisiin alueellisesti.

Erytisvastuualueiden tehtävät tulee määritellä säädettävässä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa niin, että ne ovat koordinaatio- ja viranomais-tehtäviä sekä erityisen vaativien palvelujen saatavuuden varmistamiseen liittyviä tehtäviä. Erytisvastuualueen päätöksenteko ja hallinto tulee järjestää niin, että erityisalueen kaikki vahvat peruskunnat tai sosiaali- ja terveydenhuollon alueet ovat erityisvastuualueen organisaation jäsenyhteisöjä. Jyväskylä kuuluu toistaiseksi Kuopion yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueeseen. Erytisvastuualueella on keskeistä sairaaloiden välisestä työnjaosta päättäminen ja liian pienen väestöpohjan omaavien keskussairaaloiden toiminnan uudelleen arviointi.

Kuntarakennelakiluonnoksen lausuntopyyntö ja kuntarakennelakiluonnos ovat luettavissa osoitteessa:

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20121122Kuntarakennelakiluonnos/name.jsp

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetyöryhmän loppuraportti on luettavissa osoitteessa: <http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/-/julkaisu/1848197>

Oheisliite:

- perusturvalautakunnan päätös 7.2.2013/25

Kaupunginjohtaja Anderssonin ehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että Jyväskylän kaupunki antaa valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön perustelutekstissä esitetyn vastauksen.

Vastauksen perusteella Jyväskylän kaupunki tekee kuntauudistuksen toteuttamiseen liittyvän ehdotuksen sekä ohjaa omalta osaltaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjausten toteuttamisen valmistelua.

1. Eriytynyt kuntajakoselvitys

Jyväskylän kaupunki pitää oleellisena rakennetyöryhmän alueellisessa tarkastelussa esitettyä arviota, jonka mukaan *"Keski-Suomessa keskeiseksi kysymykseksi nousee myös se, kuinka turvataan Jyväskylän seudun asema valtakunnallisessa kilpailussa ja kuinka suureksi Jyväskylän kaupunkia voitaisiin kasvattaa ilman, että sen elinvoima kärsii."* (Alueellinen tarkastelu, sivu 228.)

Jyväskylän kaupunki uudistaa valtiovarainministeriölle 10.4.2012/38 antamansa vastauksen. Sen mukaan kuntauudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tulee erityisellä kuntajakoselvityksellä hakea yhdistymisratkaisua, jossa selvitysalueen kunnat yhdistyvät vähintään kahdeksi kunnaksi seuraavasti:

- Jyväskylä, johon yhdistyy Muurame ja kuntajakoselvityksen perusteella muita kuntia.
- Laukaa, johon yhdistyy kuntajakoselvityksen perusteella muita kuntia.

Jyväskylän kaupunki ehdottaa valtiovarainministeriölle, että valtakunnallisesti merkittävän suuren kaupunkiseudun 9–11 kunnan selvitysalueella voimassa olevan kuntajakolain (29.12.2010 /1698) 15 §:n perusteella ministeriö toteuttaa erityisen kuntajakoselvityksen.

Selvitysalueen kunnat ovat Jyväskylän kaupunkiseudun seitsemän kuntaa Hankasalmi, Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Petäjävesi, Toivakka ja Uurainen sekä lisäksi Joutsa ja Luhanka ja mahdollisesti myös Keuruu ja Multia.

Rakennetyöryhmän ehdotuksesta poikkeavan yhdistymisvaihtoehdon lisäksi perusteluna erityisen kuntajakoselvityksen tekemiselle Jyväskylän kaupunki ehdottaa valtionvarainministeriölle seuraavaa.

- Selvitysalueella Jyväskylän kaupunki, Laukaa ja Muurame täyttävät yhdyskuntarakennekriteerin ja yhdyskuntarakennekriteeristä poikkeaminen edellyttää erityistä kuntajakoselvitystä.
- Kuntajakoselvittäjän toimeksiannossa on maininta siitä, että selvitystyössä tarkastellaan kuntalain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain uudistamista ennakoiden kunnallishallinnon ja kuntapalvelustaisen toiminnan uusia organisointimuotoja mukaan lukien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen eri vaihtoehdot.

- Samalla voidaan tarkastella valtion aluehallinnon ja kuntien tehtävien hoitamista vahvoihin peruskuntiin perustuvassa kuntarakenteessa tavoitteena madaltaa ja purkaa rakenteita hyödyntäen vahvoja peruskuntia palvelujen tarjoajina.

Kuntien yhdistymissopimukseen sisällytetään tässä tarkoituksessa maininnat uudentyyppisistä hallinnon ja toiminnan järjestämisen periaatteista sekä asukkaiden vaikuttamis- ja osallisuusmahdollisuuksien ja lähidemokratian toteuttamisen keinoista. Tarkoituksena on, että selvitysalueen uusia järjestelyjä ja kokemuksia voidaan myöhemmin hyödyntää muiden uusien kuntien hallinnon ja toiminnan järjestämisessä. Työnimenä voi olla uudenlainen vapaa-kuntakokeilu kuntauudistuksessa.

Jyväskylän kaupunki katsoo, että ehdotetun erityisen kuntajakoselvityksen tekeminen tulee aloittaa keväällä 2013 niin, että selvitysalueen kunnat päättävät yhdistymisehdotuksista vuoden 2014 tammi-helmikuussa ja selvitystyön perusteella ehdotetut kuntajaonmuutokset voidaan toteuttaa vuoden 2015 alussa.

2. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjaukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki on lainsäädäntövalmistelussa vuonna 2013 samanaikaisesti, kun Jyväskylän kaupungin ehdottamaa selvitysalueen erityistä kuntajakoselvitystä tehdään. Kuntajaon muutokset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kuntaperustaisen järjestämisen ratkaisut liittyvät kiinteästi toisiinsa.

Erityisen kuntajakoselvityksen perusteella tehtäviin yhdistymissopimukseen kirjataan kuntajakolainsäädännön edellyttämällä tavalla yhdistyvien kuntien palvelujärjestelmien yhteensovittamisen ja lähipalvelujen järjestämisen periaatteet.

Kuntajakoselvityksen aikana seurataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain säädösvalmistelun etenemistä ja otetaan huomioon tästä valmistelusta saatavat linjaukset. Koska järjestämislaki määrittää ja ohjaa pitkälle tulevaisuuteen kuntaperustaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen tapaa ja palvelurakennetta, Jyväskylän kaupunki esittää, että kuntarakennelain tavoin järjestämislaita tulee pyytää kuntien lausunnot valmistelun eri vaiheissa.

Jyväskylän kaupunki katsoo, että kuntien ja mahdollisten sosiaali- ja terveydenhuollon alueiden yhteistyönä voidaan saada aikaan toimintaympäristön muutostekijöihin vastaava ja tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne Keski-Suomen maakuntaan niin laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen kuin erityispalvelujen järjestämisessä kuntien yhteistoimintana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen järjestäminen

Jyväskylän kaupungin vastauksessa valtiovarainministeriölle 10.4.2012/38 on todettu 22.3.2010 hyväksytyyn kaupunkistrategiaan perustuen, että Jyväskylän kaupunki pitää itsellään perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon järjestämisen vastuun. Kaupunki toimii yhteistyössä työssäkäyntialueen kuntien kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämisessä kunta- ja palvelurakennemuutosten tavoitteiden mukaisesti. Jyväskylän kaupungilla on hyvät edellytykset järjestää ja tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut rakennetyöryhmän esityksen pohjalta.

Vastauksessa todetaan lisäksi, että Jyväskylä on maakunnallisesti tuottanut sosiaali- ja terveydenhuollon suurta väestöpohjaa edellyttäviä erityispalveluja sekä toiminut tiiviissä yhteistyössä muiden kuntien, sairaanhoitopiirin, järjestöjen ja yritysten kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja kehitettäessä.

Laajennetun perustason perus- ja lähipalvelut järjestetään jatkossa kuntien selvitysalueillaan vuoden 2013 aikana tekemien yhdistymiselvitysten ja -ehdotusten perusteella. Kuntien yhteistoiminnan vaihtoehdot selvitysalueiden välillä ja valmistelussa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkempi ohjaus otetaan huomioon selvitysalueilla tehtävässä selvitystyössä.

Maakunnallinen keskussairaalatoiminta ja sosiaalihuollon erityispalvelut

Selvitettävistä laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen järjestämisen vaihtoehdoista riippumatta Jyväskylän kaupunki katsoo, että Keski-Suomen keskussairaalan toiminta on kaikissa oloissa vahvasti kehittyvä kokonaisuus Keski-Suomen maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteessa yli 250 000 asukkaan väestöpohjalla. Samalla se on merkittävä osa erityisvastuualueen ja koko maan keskussairaalapalvelujen kokonaisuutta.

Jyväskylän kaupunki lähtee siitä, että mikäli sairaanhoitopiirirakenne purkautuu, on paras vaihtoehto muodostaa vapaaehtoinen kuntayhtymä keskussairaalatoimintaa ja sosiaalihuollon joitakin laajan väestöpohjan erityispalvelujen järjestämistä varten (kehitysvammaisten erityishuollon viranomaistehtävät ja päihdehuollon kuntoutuspalvelut). Jyväskylän kaupunki katsoo, että maakunnallinen kuntayhtymäpohjainen erityispalvelujen järjestämisen vaihtoehto tulee toteuttaa joka tapauksessa.

Jyväskylän kaupungille on tärkeää, että maakunnan kunnat sekä mahdolliset sosiaali- ja terveydenhuollon alueet sitoutuvat käyttämään ja rahoittamaan keskussairaalan palveluja myös jatkossa. Tämä korostuu erityisesti sen vuoksi, että nykyisen sairaanhoitopiirin päättäjät Keski-Suomen kunnista ovat yhteisesti päättäneet uuden keskussairaalan suurinvestoinnista. Tämä on tärkeää myös siksi, että vuoden 2014 alusta terveydenhuoltolaki takaa erikoissairaanhoidon tarpeessa oleville henkilöille mahdollisuuden valita kunnallisten erikoissairaanhoidon toimipisteiden välillä.

Erityispalvelujen vapaaehtoisen kuntayhtymän jäsenyhteisöinä ovat vahvat peruskunnat tai perustason sosiaali- ja terveydenhuollon alueiden kuntayh-

tymät. Kuntayhtymän perussopimuksen tekemisen yhtenä lähtökohtana tulee olla, että erityispalvelujen kuntayhtymässä jäsenyhteisöjen äänivalta määräytyy suoraan asukasluvun perusteella. Perussopimuksessa varmistetaan se, että kuntayhtymä tarjoaa riittävät laajan perustason erityispalvelut maakunnan kunnille sekä mahdollisille sosiaali- ja terveydenhuollon alueille.

Erityisvastuualue

Erityisvastuualueiden tehtävät tulee määritellä säädettävässä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa niin, että ne ovat koordinaatio- ja viranomaistehtäviä sekä erityisen vaativien palvelujen saatavuuden varmistamiseen liittyviä tehtäviä.

Erityisvastuualueen päätöksenteko ja hallinto tulee järjestää niin, että erityisalueen kaikki vahvat peruskunnat tai sosiaali- ja terveydenhuollon alueet ovat erityisvastuualueen organisaation jäsenyhteisöjä.

Jyväskylä kuuluu jatkossakin Kuopion yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueeseen.

Päätös Asia palautettiin yksimielisesti uudelleen valmisteltavaksi.

Kh 25.2.2013/89

Asian valmistelija Risto Kortelainen, puh. 014 266 1569

Kaupunginhallituksessa 18.2.2013 käydyn keskustelun perusteella Jyväskylän kaupunki korostaa vastauksessaan seuraavia asioita tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain lopullinen ohjaus ja sisältö eivät ole tiedossa suurten järjestämiskäytösten tekemistä varten.

Kuntauudistus

Jyväskylän kaupunki toteaa, että kuntien itsehallintoperiaatteen mukaisesti ensisijaisena lähtökohtana tulee olla se, että kunnat selvitysalueilla yhteisin päätöksin esittävät kuntien yhdistymistä kuntarakennelain edellytysten täytyessä ja että kuntajaon muutokset perustuvat kuntien valtuustojen päätöksiin.

Samoin kuntien valtuustot itse tekevät päätökset sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden tärkeiden kunnallisten palvelujen järjestämisestä ja kuntayhteistyöstä kuntauudistuksen selvitysalueella sekä näiden palvelujen järjestämisen edellyttämästä kuntayhteistyöstä myös selvitysalueella laajemmalla alueella kuten esimerkiksi maakunnassa.

Jyväskylän kaupunki on maakunnan keskuskaupunkina pitkään järjestänyt ja tuottanut alueellisesti ja maakunnallisesti laajaa väestöpohjaa edellyttäviä hyvinvointipalveluja sekä toiminut tiiviissä yhteistyössä muiden kuntien, sairaanhoitopiirin ja muiden kuntayhtymien sekä järjestöjen ja yritysten kanssa palvelu-

ja kehitettäessä. Jyväskylän kaupunki järjestää nykyisin vastuukuntana Jyväskylän yhteistoiminta-alueen neljän kunnan terveydenhuollon. Jyväskylän kaupunki haluaa myös jatkossa edistää omalta osaltaan maakunnan kuntien, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen yhteistyötä sekä on valmis uusien toimintamallien ja etenemisvaihtoehtojen kehittämiseen, vaikutusten arviointiin ja käyttöön-ottoon alueellisesti ja maakunnallisesti.

Jyväskylän kaupunki katsoo, että kuntajakoselvityksessä ehdotetut kuntajaonmuutokset voidaan toteuttaa vuoden 2015 alussa, mutta kunnat hyväksyessään yhdistymissopimuksen sopivat yhdistymisajankohdasta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjauksissa todetaan, että väestöpohjaperusteen lisäksi tulee selvitysalueilla arvioida kuntalaisten keskeisten perusoikeuksien toteutumisen näkökulmasta muodostuvien uusien kuntien / sosiaali- ja terveydenhuollon alueiden kantokyvyn muita tekijöitä, joita ovat järjestäjän taloudellinen kestävyys ja vakaus, osaamisen turvaaminen, henkilöstön saatavuus ja riittävyys sekä infrastruktuuri.

Jyväskylän kaupunki korostaa, että kuntajaon muutokset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kuntaperustaisen järjestämisen ratkaisut liittyvät kiinteästi toisiinsa. Erityisen kuntajakoselvityksen perusteella tehtäviin lakisääteisiin yhdistymissopimukseen kirjataan yhdistyvien kuntien palvelujärjestelmien yhteensovittamisen ja lähipalvelujen järjestämisen periaatteet. Tätä tarkastelua tulee voida laajentaa koskemaan kuntayhteistyötä uudenlaisessa kuntarakenteessa sekä laajan väestöpohjan edellyttämiin palveluihin maakunnallisesti ja laajemminkin esimerkiksi erityisvastuualuekohtaisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki on lainsäädäntövalmistelussa vuonna 2013 samanaikaisesti, kun Jyväskylän kaupungin ehdottamaa selvitysalueen erityistä kuntajakoselvitystä tehdään. Erityisen kuntajakoselvityksen tekemisen aikana seurataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain säädösvalmistelun etenemistä ja otetaan huomioon tästä valmistelusta saatavat linjat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvaihtoehtoja koskevassa keskustelussa ovat esillä olleet seuraavat päävaihtoehdot:

1. *Vahvan peruskunnan malli*, jossa vahva peruskunta järjestää itse kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä on järjestämisen vastuukuntana myös muille kunnille.
2. *Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämialueet*. Keski-Suomen maakuntaliiton teettämän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvityksen mukaisesti maakunnassa voi olla 3–4 sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämialuetta (Keski-Suomen liiton julkaisu B 180:2011). Keskussairaaloiminnan ja joidenkin erityispalvelujen osalta järjestämialueet tukeutuvat maakunnallisen vapaaehtoisen kuntayhtymän tuottamiin erityispalveluihin.

3. *Maakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämismalli*, jossa maakunnallinen kuntayhtymä tai vastuukunta vastaa kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä.

Keski-Suomen keskussairaalan suurinvestoinnin vuoksi keskussairaaloiminnan järjestäminen vaatii johdonmukaista ja nopeaa ratkaisua Jyväskylän kaupungilta ja maakunnan muilta kunnilta, mikäli sairaanhoitopiirirakenne purkautuu. Jyväskylän kaupunki katsoo, ettei se voi jäädä odottamaan keskussairaaloiminnan osalta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mahdollisesti merkittävästi muuttuvaa säädösohjausta, vaan kaupunki ehdottaa maakunnan muille kunnille vapaaehtoista kuntayhtymää keskussairaaloimintaa ja joitakin sosiaalihuollon erityispalveluja varten.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa tullaan mahdollisesti muuttamaan merkittävästi kuntaperustaisen järjestämisvastuun ja palvelurakenteen perusteita. Uudistuksen syvyydestä riippuen tarvitaan intensiivistä selvitystyötä toimeenpanon edellytysten esille tuomiseksi eri näkökulmista. Mikäli tuleva koko maata koskeva säädöspohjainen järjestämisvaihtoehto tukee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä laajalla maantieteellisellä alueella keskuskaupungin vastuukuntamallin tai kuntayhtymämallin mukaan, Jyväskylän kaupunki maakunnan keskuskaupunkina on aktiivinen osapuoli tarvittavien selvitysten tekemisessä ja myöhemmin mahdollisessa uudenaikaisessa organisoinnissa.

Kaupunginjohtaja Anderssonin ehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että Jyväskylän kaupunki antaa valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön esitetyn vastauksen.

Vastauksen perusteella Jyväskylän kaupunki tekee kuntauudistuksen toteuttamiseen liittyvän ehdotuksen sekä ohjaa omalta osaltaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjausten toteuttamisen valmistelua.

1. Erityinen kuntajakoselvitys

Jyväskylän kaupunki pitää oleellisena rakennetyöryhmän alueellisessa tarkastelussa esitettyä arviota, jonka mukaan *"Keski-Suomessa keskeiseksi kysymykseksi nousee myös se, kuinka turvataan Jyväskylän seudun asema valtakunnallisessa kilpailussa ja kuinka suureksi Jyväskylän kaupunkia voitaisiin kasvattaa ilman, että sen elinvoima kärsii."* (Alueellinen tarkastelu, sivu 228.)

Jyväskylän kaupunki uudistaa valtiovarainministeriölle 10.4.2012/38 antamansa vastauksen. Sen mukaan kuntauudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tulee erityisellä kuntajakoselvityksellä hakea yhdistymisratkaisua, jossa selvitysalueen kunnat yhdistyvät vähintään kahdeksi kunnaksi seuraavasti:

- Jyväskylä, johon yhdistyy Muurame ja kuntajakoselvityksen perusteella muita kuntia.
- Laukaa, johon yhdistyy kuntajakoselvityksen perusteella muita kuntia.

Jyväskylän kaupunki ehdottaa valtiovarainministeriölle, että valtakunnallisesti merkittävän suuren kaupunkiseudun 9–11 kunnan selvitysalueella voimassa olevan kuntajakolain (29.12.2010 /1698) 15 §:n perusteella ministeriö toteuttaa erityisen kuntajakoselvityksen.

Selvitysalueen kunnat ovat Jyväskylän kaupunkiseudun seitsemän kuntaa Hankasalmi, Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Petäjävesi, Toivakka ja Uurainen sekä lisäksi Joutsa ja Luhanka ja mahdollisesti myös Keuruu ja Multia.

Rakennetyöryhmän ehdotuksesta poikkeavan yhdistymisvaihtoehdon lisäksi perusteluna erityisen kuntajakoselvityksen tekemiselle Jyväskylän kaupunki ehdottaa valtionvarainministeriölle seuraavaa.

- Selvitysalueella Jyväskylän kaupunki, Laukaa ja Muurame täyttävät yhdyskuntarakennekriteerin ja yhdyskuntarakennekriteeristä poikkeaminen edellyttää erityistä kuntajakoselvitystä.
- Kuntajakoselvittäjän toimeksiannossa on maininta siitä, että selvitystyössä tarkastellaan kuntalain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain uudistamista ennakoiden kunnallishallinnon ja kuntaperustaisen toiminnan uusia organisoitumismuotoja mukaan lukien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen eri vaihtoehdot.
- Samalla voidaan tarkastella valtion aluehallinnon ja kuntien tehtävien hoitamista vahvoin peruskuntiin perustuvassa kuntarakenteessa tavoitteena madaltaa ja purkaa rakenteita hyödyntäen vahvoja peruskuntia palvelujen tarjoajina.

Kuntien yhdistymissopimukseen sisällytetään tässä tarkoituksessa maininnat uudenlaisista hallinnon ja toiminnan järjestämisen periaatteista sekä asukkaiden vaikuttamis- ja osallisuusmahdollisuuksien ja lähidemokratian toteuttamisen keinoista. Tarkoituksena on, että selvitysalueen uusia järjestelyjä ja kokemuksia voidaan myöhemmin hyödyntää muiden uusien kuntien hallinnon ja toiminnan järjestämisessä. Työnimenä voi olla uudenlainen vapaa-kuntakokeilu kuntauudistuksessa.

Jyväskylän kaupunki katsoo, että ehdotetun erityisen kuntajakoselvityksen tekeminen tulee aloittaa keväällä 2013 niin, että selvitysalueen kunnat päättävät yhdistymisehdotuksista vuoden 2014 tammi-helmikuussa ja selvitystyön perusteella ehdotetut kuntajaonmuutokset voidaan toteuttaa vuoden 2015 alussa.

2. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjaukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki on lainsäädäntövalmistelussa vuonna 2013 samanaikaisesti, kun Jyväskylän kaupungin ehdottamaa selvitysalueen erityistä kuntajakoselvitystä tehdään. Kuntajaon muutokset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kuntaperustaisen järjestämisen ratkaisut liittyvät kiinteästi toisiinsa.

Erityisen kuntajakoselvityksen perusteella tehtäviin yhdistymissopimuksiin kirjataan kuntajakolainsäädännön edellyttämällä tavalla yhdistyvien kuntien palvelujärjestelmien yhteensovittamisen ja lähipalvelujen järjestämisen periaatteet.

Kuntajakoselvityksen aikana seurataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain säädösvalmistelun etenemistä ja otetaan huomioon tästä valmistelusta saatavat linjaukset. Koska järjestämislaki määrittää ja ohjaa pitkälle tulevaisuuteen kuntaperustaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen tapaa ja palvelurakennetta, Jyväskylän kaupunki esittää, että kuntarakennelain tavoin järjestämislaita tulee pyytää kuntien lausunnot valmistelun eri vaiheissa.

Jyväskylän kaupunki katsoo, että kuntien ja mahdollisten sosiaali- ja terveydenhuollon alueiden yhteistyönä voidaan saada aikaan toimintaympäristön muutostekijöihin vastaava ja tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne Keski-Suomen maakuntaan niin laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen kuin erityispalvelujen järjestämisessä kuntien yhteistoimintana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen järjestäminen

Jyväskylän kaupungin vastauksessa valtiovarainministeriölle 10.4.2012/38 on todettu 22.3.2010 hyväksytyyn kaupunkistrategiaan perustuen, että Jyväskylän kaupunki pitää itsellään perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon järjestämisvastuun. Kaupunki toimii yhteistyössä työssäkäyntialueen kuntien kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämisessä kunta- ja palvelurakennemuutoksen tavoitteiden mukaisesti. Jyväskylän kaupungilla on hyvät edellytykset järjestää ja tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut rakennetyöryhmän esityksen pohjalta.

Vastauksessa todetaan lisäksi, että Jyväskylä on maakunnallisesti tuottanut sosiaali- ja terveydenhuollon suurta väestöpohjaa edellyttäviä erityispalveluja sekä toiminut tiiviissä yhteistyössä muiden kuntien, sairaanhoitopiirin, järjestöjen ja yritysten kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja kehitettäessä.

Laajennetun perustason perus- ja lähipalvelut järjestetään jatkossa kuntien selvitysalueillaan vuoden 2013 aikana tekemien yhdistymisselvitysten ja -ehdotusten perusteella. Kuntien yhteistoiminnan vaihtoehdot selvitysalueiden välillä ja valmistelussa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkempi ohjaus otetaan huomioon selvitysalueilla tehtävässä selvitystyössä.

Maakunnallinen keskussairaalatoiminta ja sosiaalihuollon erityispalvelut

Selvitettävistä laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen järjestämistä vaihtoehdoista riippumatta Jyväskylän kaupunki katsoo, että Keski-Suomen

keskussairaalan toiminta on kaikissa oloissa vahvasti kehittyvä kokonaisuus Keski-Suomen maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteessa yli 250 000 asukkaan väestöpohjalla. Samalla se on merkittävä osa erityisvastuualueen ja koko maan keskussairaalapalvelujen kokonaisuutta.

Jyväskylän kaupunki lähtee siitä, että mikäli sairaanhoitopiirirakenne purkautuu, on paras vaihtoehto muodostaa vapaaehtoinen kuntayhtymä keskussairaaloimintaa ja sosiaalihuollon joitakin laajan väestöpohjan erityispalvelujen järjestämistä varten (kehitysvammaisten erityishuollon viranomaistehtävät ja päihdehuollon kuntoutuspalvelut). Jyväskylän kaupunki katsoo, että maakunnallinen kuntayhtymäpohjainen erityispalvelujen järjestämisvaihtoehto tulee toteuttaa joka tapauksessa.

Jyväskylän kaupungille on tärkeää, että maakunnan kunnat sekä mahdolliset sosiaali- ja terveydenhuollon alueet sitoutuvat käyttämään ja rahoittamaan keskussairaalan palveluja myös jatkossa. Tämä korostuu erityisesti sen vuoksi, että nykyisen sairaanhoitopiirin päättäjät Keski-Suomen kunnista ovat yhteisesti päättäneet uuden keskussairaalan suurinvestoinnista. Tämä on tärkeää myös siksi, että vuoden 2014 alusta terveydenhuoltolaki takaa erikoissairaanhoidon tarpeessa oleville henkilöille mahdollisuuden valita kunnallisten erikoissairaanhoidon toimipisteiden välillä.

Erityispalvelujen vapaaehtoisen kuntayhtymän jäsenyhteisöinä ovat vahvat peruskunnat tai perustason sosiaali- ja terveydenhuollon alueiden kuntayhtymät. Kuntayhtymän perussopimuksen tekemisen yhtenä lähtökohtana tulee olla, että erityispalvelujen kuntayhtymässä jäsenyhteisöjen äänivalta määräytyy suoraan asukasluvun perusteella. Perussopimuksessa varmistetaan se, että kuntayhtymä tarjoaa riittävät laajan perustason erityispalvelut maakunnan kunnille sekä mahdollisille sosiaali- ja terveydenhuollon alueille.

Erityisvastuualue

Erityisvastuualueiden tehtävät tulee määritellä säädettävässä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa niin, että ne ovat koordinaatio- ja viranomaistehtäviä sekä erityisen vaativien palvelujen saatavuuden varmistamiseen liittyviä tehtäviä.

Erityisvastuualueen päätöksenteko ja hallinto tulee järjestää niin, että erityisalueen kaikki vahvat peruskunnat tai sosiaali- ja terveydenhuollon alueet ovat erityisvastuualueen organisaation jäsenyhteisöjä.

Jyväskylä kuuluu jatkossakin Kuopion yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueeseen.

Keskustelun aikana Aimo Asikainen esitti muun muassa Kirsi Knuutilan kannattamana, että päätösehdotuksen 2. kohdassa lisätään kohtaan "Maakunnallinen keskussairaaloiminta ja sosiaalihuollon erityispalvelut" kolmanneksi kappaleeksi seuraava: "Kaupunki ehdottaa maakunnan muille kunnille vapaaeh-

toista kuntayhtymää, joka vastaa integroidun erikoissairaanhoidon ja sosiaali- ja terveystoimen järjestämisestä sosiaali- ja terveysministeriön palvelurakennetyöryhmän esityksen mukaisesti. Maakunnallinen kuntayhtymä vastaa myös uuden sairaalan rakentamisesta, ylläpidosta ja käytöstä.”

Koska oli tehty kaupunginjohtajan ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutos-ehdotus, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Hän esitti, että kaupunginjohtajan ehdotuksen kannattajat äänestävät JAA ja Aimo Asikaisen ehdotuksen kannattajat äänestävät EI. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestys toteutetaan kättä nostamalla. Äänestysmenettely hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin kymmenen (10) JAA-ääntä (Jaakko Selin, Terhi Pulli, Pauliina Holm, Marika Visakorpi, Anna-Leena Sahindal, Meri Lumela, Mervi Hovikoski, Kimmo Suomi, Tony Melville ja Kari Yksjärvi) ja kolme (3) EI-ääntä (Aimo Asikainen, Kirsi Knuuttila ja Jorma Uski). Puheenjohtaja totesi, että kaupunginjohtajan ehdotus tuli kaupunginhallituksen päätökseksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Aimo Asikainen ja Kirsi Knuuttila jättivät asiasta kirjallisen eriävän mielipiteen.

Päätöslite:

- eriävä mielipide

Kv 4.3.2013/43

Oheisliitteet:

- perusturvalautakunnan päätös 7.2.2013/25
- eriävä mielipide

Kaupunginhallituksen ehdotus

Jyväskylän kaupunki antaa valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön edellä esitetyn vastauksen.

Keskustelun aikana tehtiin kaksi kaupunginhallituksen ehdotuksesta poikkeavaa muutosehdotusta.

Jari Colliander ehdotti muun muassa Mauno Vanhalan kannattamana, että kaupunki antaa valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön seuraavan vastauksen.

”Vastauksen perusteella Jyväskylän kaupunki tekee kuntauudistuksen toteuttamiseen liittyvän ehdotuksen sekä ohjaa omalta osaltaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjausten toteuttamisen valmistelua.

1. Erityinen kuntajakoselvitys

Jyväskylän kaupunki pitää oleellisena rakennetyöryhmän alueellisessa tarkastelussa esitettyä arviota, jonka mukaan *"Keski-Suomessa keskeiseksi kysymykseksi nousee myös se, kuinka turvataan Jyväskylän seudun asema valtakunnallisessa kilpailussa ja kuinka suureksi Jyväskylän kaupunkia voitaisiin kasvattaa ilman, että sen elinvoima kärsii."* (Alueellinen tarkastelu, sivu 228.)

Jyväskylän kaupunki uudistaa valtiovarainministeriölle 10.4.2012/38 antamansa vastauksen. Sen mukaan kuntauudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tulee erityisellä kuntajakoselvityksellä hakea yhdistymisratkaisua, jossa selvitysalueen kunnat yhdistyvät vähintään kahdeksi kunnaksi seuraavasti:

- Jyväskylä, johon yhdistyy Muurame ja kuntajakoselvityksen perusteella muita kuntia.
- Laukaa, johon yhdistyy kuntajakoselvityksen perusteella muita kuntia.

Jyväskylän kaupunki ehdottaa valtiovarainministeriölle, että valtakunnallisesti merkittävän suuren kaupunkiseudun 9–11 kunnan selvitysalueella voimassa olevan kuntajakolain (29.12.2010 /1698) 15 §:n perusteella ministeriö toteuttaa erityisen kuntajakoselvityksen.

Selvitysalueen kunnat ovat Jyväskylän kaupunkiseudun seitsemän kuntaa Hankasalmi, Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Petäjävesi, Toivakka ja Uurainen sekä lisäksi Joutsa ja Luhanka ja mahdollisesti myös Keuruu ja Multia.

Rakennetyöryhmän ehdotuksesta poikkeavan yhdistymisvaihtoehdon lisäksi perusteluna erityisen kuntajakoselvityksen tekemiselle Jyväskylän kaupunki ehdottaa valtionvarainministeriölle seuraavaa.

- Selvitysalueella Jyväskylän kaupunki, Laukaa ja Muurame täyttävät yhdyskuntarakennekriteerin ja yhdyskuntarakennekriteeristä poikkeaminen edellyttää erityistä kuntajakoselvitystä.
- Kuntajakoselvittäjän toimeksiannossa on maininta siitä, että selvitystyössä tarkastellaan kuntalain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain uudistamista ennakoiden kunnallishallinnon ja kuntaperustaisen toiminnan uusia organisoitumismuotoja mukaan lukien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen eri vaihtoehdot.
- Samalla voidaan tarkastella valtion aluehallinnon ja kuntien tehtävien hoitamista vahvoihin peruskuntiin perustuvassa kuntarakenteessa tavoitteena madaltaa ja purkaa rakenteita hyödyntäen vahvoja peruskuntia palvelujen tarjoajina.
- **Kuntajakoselvittäjän toimeksiannossa tulee olla maininta, siitä että nykyinen kuntayhteistyö ja uudet yhteistyömahdollisuudet ja vaihtoehdot tulee selvittää ja esittää huomioiden sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen eri vaihtoehdot.**

- **Kuntajakoselvittäjän toimeksiannossa tulee olla maininta, jossa kartoitetaan mahdollisten kuntaliitosten tuomat vaikutukset koko maakunnalle ja sen yhteistyölle**

Kuntien yhdistymissopimukseen sisällytetään tässä tarkoituksessa maininnat uudenaikaisista hallinnon ja toiminnan järjestämisen periaatteista sekä asukkaiden vaikuttamis- ja osallisuusmahdollisuuksien ja lähidemokratian toteuttamisen keinoista. Tarkoituksena on, että selvitysalueen uusia järjestelyjä ja kokemuksia voidaan myöhemmin hyödyntää muiden uusien kuntien hallinnon ja toiminnan järjestämisessä. Työnimenä voi olla uudenlainen vapaa-kuntakokeilu kuntauudistuksessa.

Kuntajakomuutokset tulee olla vapaaehtoisia. Jyväskylän kaupunki katsoo, että kuntien yhdistymisen tulee perustua ainoastaan kuntien valtuustojen harkintaan ja vapaaehtoisiiin päätöksiin. Jyväskylän kaupunki on valmis avoimiin neuvotteluihin kaikkien selvitysalueen kuntien kanssa. Jyväskylä ei pidä kuitenkaan itsetarkoituksena kaupungin kuntakoon ja asukasluvun kasvattamista.

Näin suuri kuntajaon muutos tarvitsee huolellisen valmistelun. Mikäli yli päätensä kuntajaon muutosta tavoiteltaisiin, olisi v. 2017 tavoitellumpi toteutusaika. Jyväskylän kaupunki pitää esitettyä vuoden 2015 aikataulua uudistuksen toimeenpanon kannalta aikaisimpana mahdollisena. Aikataulusta kunnat voivat keskenään sopia.

2. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjaukset

Kuntajaon muutokset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisen ratkaisut liittyvät kiinteästi toisiinsa, mutta kuntajaon muutokset eivät ole välttämätön edellytys sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämiseksi.

Erityisen kuntajakoselvityksen perusteella tehtäviin yhdistymissopimukseen kirjataan kuntajakolainsäädännön edellyttämällä tavalla yhdistyvien kuntien palvelujärjestelmien yhteensovittamisen ja lähipalvelujen järjestämisen periaatteet.

Kuntajakoselvityksen aikana seurataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain säädosvalmistelun etenemistä ja otetaan huomioon tästä valmistelusta saatavat linjaukset. Koska järjestämislaki määrittää ja ohjaa pitkälle tulevaisuuteen kuntaperustaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen tapaa ja palvelurakennetta, Jyväskylän kaupunki esittää, että kuntarakennelain tavoin järjestämislaista tulee pyytää kuntien lausunnot valmistelun eri vaiheissa.

Jyväskylän kaupunki on valmis selvittämään myös mahdollisuudet maakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä yhdessä maakunnan muiden kuntien kanssa.

Jyväskylän kaupunki katsoo, että kuntien ja mahdollisten sosiaali- ja terveydenhuollon alueiden yhteistyönä voidaan saada aikaan toimintaympäristön muutostekijöihin vastaava ja tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne Keski-Suomen maakuntaan niin laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen kuin erityispalvelujen järjestämisessä kuntien yhteistoimintana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen järjestäminen

Jyväskylän kaupungin vastauksessa valtionvarainministeriölle 10.4.2012/38 on todettu 22.3.2010 hyväksytyyn kaupunkistrategiaan perustuen, että Jyväskylän kaupunki pitää itsellään perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen järjestämisvastuun. Jos maakunnan muut kunnat ovat valmiita erikoistason palveluiden lisäksi myös perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen yhteiseen järjestämiseen vapaaehtoisella kuntayhtymällä, vastuukuntamallilla tai vastaavalla yhteisesti mallilla, Jyväskylän kaupunki on valmis arvioimaan aikaisempaa päätöstään uudestaan ja aloittamaan neuvottelut maakunnallisesti sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä.

Perus- ja erikoistason palvelut järjestetään jatkossa kuntien selvitysalueillaan tai maakunnassa vuoden 2013 aikana tekemien yhdistymiselvitysten ja -ehdotusten perusteella. Kuntien yhteistoiminnan vaihtoehdot selvitysalueiden välillä ja valmistelussa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkempi ohjaus otetaan huomioon selvitysalueilla ja maakunnassa tehtävässä selvitystyössä.

Maakunnallinen keskussairaaloiminta ja sosiaalihuollon erityispalvelut

Selvitettävistä laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen järjestämisvaihtoehtoista riippumatta Jyväskylän kaupunki katsoo, että Keski-Suomen keskussairaalan toiminta on kaikissa oloissa vahvasti kehittyvä kokonaisuus Keski-Suomen maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteessa yli 250 000 asukkaan väestöpohjalla. Samalla se on merkittävä osa erityisvastuualueen ja koko maan keskussairaalapalvelujen kokonaisuutta.

Jyväskylän kaupunki lähtee siitä, että mikäli sairaanhoitopiirirakenne purkautuu, on paras vaihtoehto maakunnan muille kunnille muodostaa vapaaehtoinen kuntayhtymä, joka vastaa integroidun erikoissairaanhoidon ja sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä sosiaali- ja terveysministeriön palvelurakennetyöryhmän esityksen mukaisesti. Maakunnallinen kuntayhtymä vastaa myös uuden sairaalan rakentamisesta, ylläpidosta ja käytöstä.

Jyväskylän kaupunki katsoo, että maakunnallinen kuntayhtymäpohjainen erityispalvelujen järjestämisvaihtoehto tulee toteuttaa joka tapauksessa. Jyväskylä katsoo, että kokonaisuuden kannalta olisiärkevin-

tä, että myös perustason palvelut siirrettäisiin erityispalveluita järjestävän toimijan vastuulle.

Jyväskylän kaupungille on tärkeää, että maakunnan kunnat sekä mahdolliset sosiaali- ja terveydenhuollon alueet sitoutuvat käyttämään ja rahoittamaan keskussairaalan palveluja myös jatkossa. Tämä korostuu erityisesti sen vuoksi, että nykyisen sairaanhoitopiirin päättäjät Keski-Suomen kunnista ovat yhteisesti päättäneet uuden keskussairaalan suurinvestoinnista. Tämä on tärkeää myös siksi, että vuoden 2014 alusta terveydenhuoltolaki takaa erikoissairaanhoidon tarpeessa oleville henkilöille mahdollisuuden valita kunnallisten erikoissairaanhoidon toimipisteiden välillä.

Perus- ja erityispalvelujen vapaaehtoisen kuntayhtymän jäsenyhteisöinä ovat kaikki Keski-Suomen kunnat. Kuntayhtymän perussopimuksen tekemisen yhtenä lähtökohtana tulee olla, että perus- ja erityispalvelujen kuntayhtymässä jäsenyhteisöjen äänivalta määräytyy suoraan asukasluvun perusteella. Perussopimuksessa varmistetaan se, että kuntayhtymä tarjoaa riittävät perus- ja erityispalvelut maakunnan kunnille.

Erityisvastuualue

Erityisvastuualueiden tehtävät tulee määritellä säädettävässä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa niin, että ne ovat koordinaatio- ja viranomaistehtäviä sekä erityisen vaativien palvelujen saatavuuden varmistamiseen liittyviä tehtäviä.

Erityisvastuualueen päätöksenteko ja hallinto tulee järjestää niin, että erityisalueen kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita järjestävät toimijat ovat erityisvastuualueen organisaation jäsenyhteisöjä.

Jyväskylä kuuluu jatkossakin Kuopion yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueeseen.”

Riitta Tynjä teki seuraavan muutosehdotuksen.

”SKP:n valtuustoryhmä ei yhdy kaupunginhallituksen ehdotukseen vaan esittää, että kaupunginvaltuusto päättää antaa seuraavanlaisen vastauksen valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön:

Kuntien rahoitusta on vahvistettava

Jyväskylän kaupunginvaltuusto toteaa, että keskeinen ongelma on kuntien palvelujen rahoitus. Sitä ei kuntaliitoksilla ratkaista. Valtuusto edellyttää, että valtiolta ryhtyy toimiin kuntien rahoituksen vahvistamiseksi mm. perumalla valtionosuusleikkaukset, saattamalla pääomatulot kuntaverolle, nostamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta ja parantamalla kuntien mahdollisuuksia kehittää tuloa tuottavaa kunnallista liiketoimintaa.

Kunnallista itsehallintoa on kunnioitettava

Jyväskylä katsoo, että kuntien hallinnon tulee perustua asukkaiden itsehallintoon. Kuntarakenteiden muutoksilla ei pidä kaventaa asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia vaan niitä on kehitettävä osallistuvan lähidemokratian keinoin.

Seudullisten kysymysten järjestämiseksi tarvitaan kunnanvaltuustojen lisäksi kansanvaltaisempaa aluehallintoa. Jyväskylä esittää nykyisistä epädemokraattisista kuntayhtymistä luopumista. Tilalle tarvitaan suorilla vaaleilla valittava maakuntavaltuusto, jonka tehtäviin kuuluisi mm. erikoissairaanhoido.

Jyväskylä kunnioittaa naapurikuntien tahtoa ja toteaa, ettei ole syytä ryhtyä erityisten kuntajakoselvitysten tekemiseen.

Jyväskylä ei kannata sellaista lainsäädäntöä, joka sisältää kunnille veloitetta liitoksiin tai antaa valtioneuvostolle valtuudet toteuttaa pakolla kuntaliitoksia.

Lähipalvelut on turvattava

Kuntaudistuksen keskeisenä lähtökohtana tulee olla lähipalvelujen turvaaminen ja lähidemokratian kehittäminen.

Perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut tulee jatkossakin olla kaupungin omanna toimintana. Kaupungin vastuuta ei tule rajata vain palvelujen järjestämiseen vaan sen tulee tuottaa peruspalvelut pääosin itse. Siihen on turvattava riittävä ja osaava henkilöstö. Kuntaministerin esittämä tavoite henkilöstön vähentämisestä eläköitymisen kautta 10 prosentilla tulee hylätä.”

Puheenjohtaja selosti tehdyt muutosehdotukset ja totesi, ettei Riitta Tynjän muutosehdotusta ole kannatettu, joten se raukeaa. Jari Collianderin muutosehdotusta on kannatettu ja siitä on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että kaupunginhallituksen ehdotuksen kannattajat äänestävät JAA ja Jari Collianderin muutosehdotuksen kannattajat äänestävät EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin. Äänestyksessä kaupunginhallituksen ehdotusta kannatti 43 ja Jari Collianderin muutosehdotusta 23 valtuutettua; poissa oli 1 valtuutettu. Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallituksen ehdotus tulee valtuuston päätökseksi.

Päätös Valtuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Jari Colliander, Mauri Pekkarinen, Aimo Asikainen, Aila Paloniemi, Jyri Ylönen, Juha Jokitalo, Heidi Rentola, Eino Lahtinen, Tuulia Ikkela-Koski, Kirsi Knuuttila, Johanna Karjula, Touko Aalto, Kauko Tuupainen, Mauno Vanhala, Matti Björk, Jorma Uski, Minna Mäkinen, Tapani Mäki, Ari Saxberg ja Heli Kupari jättivät yhteisen kirjallisen eriävän mielipiteen.

Riitta Tynjä jätti kirjallisen eriävän mielipiteen.

Päätöslitteet

- Jari Collianderin ym. eriävä mielipide
- Riitta Tynjän eriävä mielipide
- äänestysluettelo

Reijo Savolin poistui kokouksesta tämän asian jälkeen kello 19.50. Hänen tilalleen tuli varavaltuutettu Santeri Lohi.

Tämän asian jälkeen pidettiin tauko kello 19.50–20.25.

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Muutoksenhakukielto

Asiat	41, 42, 43, 44, 45, 47, 48
Kiellon peruste	Yllämainituista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

**Muutosesitys 43 § vastauksena valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön
kuntarakennelakiluonnoksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja
palvelurakennelinjauksista**

Eriävämielipide

Me allekirjoittaneet valtuutetut emme voi hyväksyä kaupunginvaltuuston esitystä Jyväskylän kaupungin näkemykseksi **vastauksena valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön kuntarakennelakiluonnoksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjauksista**

Me allekirjoittaneet valtuutetut jätämme eriävän mielipiteen Jyväskylän kaupunginvaltuuston päätökseen. Mielestämme Jyväskylän kaupungin lausuntoa olisi tullut muuttaa esityksemme mukaisesti ohessa olevin perustein.

Jani Colliander

Mauri Pekkarinen

Aila Paloniemi

Juhana Jokitalo

Eino Lahtinen

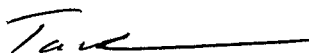

Kirsi Knuutila

Touko Aalto

Harjo Vanhala

Jorma Varti

TAPANI MÄKI

TOUKO AALTO

Aimo Asikainen

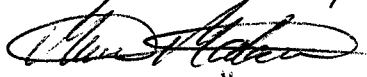

Jyri Ylönen

Heidi Rentola

Tuulia Ikkela-Koski

Johanna Karjula

Kauko Toppinen

MINNA MÄKINEN

ARI

SAXEN

HELI

KUPARI

**Muutosesitys 43 § vastauksena valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön
kuntarakennelakiluonnoksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja
palvelurakennelinjauksista**

1. Erityinen kuntajakoselvitys

Jyväskylän kaupunki pitää oleellisena rakennetyöryhmän alueellisessa tarkastelussa esitettyä arviota, jonka mukaan *"Keski-Suomessa keskeiseksi kysymykseksi nousee myös se, kuinka turvataan Jyväskylän seudun asema valtakunnallisessa kilpailussa ja kuinka suureksi Jyväskylän kaupunkia voitaisiin kasvattaa ilman, että sen elinvoima kärsii."* (Alueellinen tarkastelu, sivu 228.)

Jyväskylän kaupunki uudistaa valtiovarainministeriölle 10.4.2012/38 antamansa vastauksen. Sen mukaan kuntauudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tulee erityisellä kuntajakoselvityksellä hakea yhdistymisratkaisua, jossa selvitysalueen kunnat yhdistyvät vähintään kahdeksi kunnaksi seuraavasti:

- Jyväskylä, johon yhdistyy Muurame ja kuntajakoselvityksen perusteella muita kuntia.
- Laukaa, johon yhdistyy kuntajakoselvityksen perusteella muita kuntia.

Jyväskylän kaupunki ehdottaa valtiovarainministeriölle, että valtakunnallisesti merkittävän suuren kaupunkiseudun 9–11 kunnan selvitysalueella voimassa olevan kuntajakolain (29.12.2010 /1698) 15 §:n perusteella ministeriö toteuttaa erityisen kuntajakoselvityksen.

Selvitysalueen kunnat ovat Jyväskylän kaupunkiseudun seitsemän kuntaa Hankasalmi, Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Petäjävesi, Toivakka ja Uurainen sekä lisäksi Joutsa ja Luhanka ja mahdollisesti myös Keuruu ja Multia.

Rakennetyöryhmän ehdotuksesta poikkeavan yhdistymisvaihtoehdon lisäksi perusteluna erityisen kuntajakoselvityksen tekemiselle Jyväskylän kaupunki ehdottaa valtiovarainministeriölle seuraavaa.

- Selvitysalueella Jyväskylän kaupunki, Laukaa ja Muurame täyttävät yhdyskuntarakennekriteerin ja yhdyskuntarakennekriteeristä poikkeaminen edellyttää erityistä kuntajakoselvitystä.
- Kuntajakoselvittäjän toimeksiannossa on maininta siitä, että selvitystyössä tarkastellaan kuntalain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain uudistamista ennakoiden kunnallishallinnon ja kuntaperustaisen toiminnan uusia organisoitumismuotoja mukaan lukien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen eri vaihtoehdot.
- Samalla voidaan tarkastella valtion aluehallinnon ja kuntien tehtävien hoitamista vahvoihin peruskuntiin perustuvassa kuntarakenteessa tavoitteena madaltaa ja purkaa rakenteita hyödyntäen vahvoja peruskuntia palvelujen tarjoajina.

**Muutosesitys 43 § vastauksena valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön
kuntarakennelakiluonnoksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja
palvelurakennelinjauksista**

- **Kuntajakoselvittäjän toimeksiannossa tulee olla maininta, siitä että nykyinen kuntayhteistyö ja uudet yhteistyömahdollisuudet ja vaihtoehdot tulee selvittää ja esittää huomioiden sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen eri vaihtoehdot.**
- **Kuntajakoselvittäjän toimeksiannossa tulee olla maininta, jossa kartoitetaan mahdollisten kuntaliitosten tuomat vaikutukset koko maakunnalle ja sen yhteistyölle**

Kuntien yhdistymissopimuksiin sisällytetään tässä tarkoituksessa maininnat uudeltaisista hallinnon ja toiminnan järjestämisen periaatteista sekä asukkaiden vaikuttamis- ja osallisuusmahdollisuuksien ja lähidemokratian toteuttamisen keinoista. Tarkoituksena on, että selvitysalueen uusia järjestelyjä ja kokemuksia voidaan myöhemmin hyödyntää muiden uusien kuntien hallinnon ja toiminnan järjestämisessä. Työnimenä voi olla uudennainen vapaakuntakokeilu kuntauudistuksessa.

Kuntajakomuutokset tulee olla vapaaehtoisia. Jyväskylän kaupunki katsoo, että kuntien yhdistymisen tulee perustua ainoastaan kuntien valtuustojen harkintaan ja vapaaehtoisiin päätöksiin. Jyväskylän kaupunki on valmis avoimiin neuvotteluihin kaikkien selvitysalueen kuntien kanssa. Jyväskylä ei pidä kuitenkaan itsetarkoituksena kaupungin kuntakoon ja asukasluvun kasvattamista.

Näin suuri kuntajaon muutos tarvitsee huolellisen valmistelun. Mikäli ylipäättänsä kuntajaon muutosta tavoiteltaisiin, olisi v. 2017 tavoitellumpi toteutusaika. Jyväskylän kaupunki pitää esitettyä vuoden 2015 aikataulua uudistuksen toimeenpanon kannalta aikaisimpana mahdollisena. Aikataulusta kunnat voivat keskenään sopia.

2. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjaukset

Kuntajaon muutokset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisen ratkaisut liittyvät kiinteästi toisiinsa, mutta kuntajaon muutokset eivät ole välttämätön edellytys sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämiseksi.

Erityisen kuntajakoselvityksen perusteella tehtäviin yhdistymissopimuksiin kirjataan kuntajakolainsäädännön edellyttämällä tavalla yhdistyvien kuntien palvelujärjestelmien yhteensovittamisen ja lähipalvelujen järjestämisen periaatteet.

Kuntajakoselvityksen aikana seurataan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain säädösvalmistelun etenemistä ja otetaan huomioon tästä valmistelusta saatavat linjaukset. Koska järjestämislaki määrittää ja ohjaa pitkälle tulevaisuuteen kuntaperustaisen sosiaali- ja

**Muutosesitys 43 § vastauksena valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön
kuntarakennelakiluonnoksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja
palvelurakennelinjauksista**

terveydenhuollon järjestämisen tapaa ja palvelurakennetta, Jyväskylän kaupunki esittää, että kuntarakennelain tavoin järjestämislaita tulee pyytää kuntien lausunnot valmistelun eri vaiheissa.

Jyväskylän kaupunki on valmis selvittämään myös mahdollisuudet maakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä yhdessä maakunnan muiden kuntien kanssa.

Jyväskylän kaupunki katsoo, että kuntien ja mahdollisten sosiaali- ja terveydenhuollon alueiden yhteistyönä voidaan saada aikaan toimintaympäristön muutostekijöihin vastaava ja tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne Keski-Suomen maakuntaan niin laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen kuin erityispalvelujen järjestämisessä kuntien yhteistoimintana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen järjestäminen

Jyväskylän kaupungin vastauksessa valtionvarainministeriölle 10.4.2012/38 on todettu 22.3.2010 hyväksytyyn kaupunkistrategiaan perustuen, että Jyväskylän kaupunki pitää itsellään perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen järjestämisvastuun. Jos maakunnan muut kunnat ovat valmiita erikoistason palveluiden lisäksi myös perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen yhteiseen järjestämiseen vapaaehtoisella kuntayhtymällä, vastuukuntamallilla tai vastaavalla yhteisesti hyväksytyllä mallilla, Jyväskylän kaupunki on valmis arvioimaan aikaisempaa päätöstään uudestaan ja aloittamaan neuvottelut maakunnallisesti sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä.

Perus- ja erikoistason palvelut järjestetään jatkossa kuntien selvitysalueillaan tai maakunnassa vuoden 2013 aikana tekemien yhdistymisselvitysten ja -ehdotusten perusteella. Kuntien yhteistoiminnan vaihtoehdot selvitysalueiden välillä ja valmistelussa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkempi ohjaus otetaan huomioon selvitysalueilla ja maakunnassa tehtävässä selvitystyössä.

Maakunnallinen keskussairaaloiminta ja sosiaalihuollon erityispalvelut

Selvitettävistä laajennetun perustason perus- ja lähipalvelujen järjestämis-vaihtoehdoista riippumatta Jyväskylän kaupunki katsoo, että Keski-Suomen keskussairaalan toiminta on kaikissa oloissa vahvasti kehittyvä kokonaisuus Keski-Suomen maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteessa yli 250 000 asukkaan väestöpohjalla. Samalla se on merkittävä osa erityisvastuualueen ja koko maan keskussairaalapalvelujen kokonaisuutta.

Jyväskylän kaupunki lähtee siitä, että mikäli sairaanhoitopiirirakenne purkautuu, on paras vaihtoehto maakunnan muille kunnille muodostaa vapaaehtoinen kuntayhtymä, joka vastaa integroidun erikoissairaanhoidon ja sosiaali- ja terveystoimen järjestämisestä sosiaali- ja terveysministeriön palvelurakennetyöryhmän esityksen mukaisesti. Maakunnallinen kuntayhtymä vastaa myös uuden sairaalan rakentamisesta, ylläpidosta ja käytöstä.

**Muutosesitys 43 § vastauksena valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön
kuntarakennelakiluonnoksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja
palvelurakennelinjauksista**

Jyväskylän kaupunki katsoo, että maakunnallinen kuntayhtymäpohjainen erityispalvelujen järjestämisvaihtoehto tulee toteuttaa joka tapauksessa. Jyväskylä katsoo, että kokonaisuuden kannalta olisi järkevintä, että myös perustason palvelut siirrettäisiin erityispalveluita järjestävän toimijan vastuulle.

Jyväskylän kaupungille on tärkeää, että maakunnan kunnat sekä mahdolliset sosiaali- ja terveydenhuollon alueet sitoutuvat käyttämään ja rahoittamaan keskussairaalan palveluja myös jatkossa. Tämä korostuu erityisesti sen vuoksi, että nykyisen sairaanhoitopiirin päättäjät Keski-Suomen kunnista ovat yhteisesti päättäneet uuden keskussairaalan suurinvestoinnista. Tämä on tärkeää myös siksi, että vuoden 2014 alusta terveydenhuoltolaki takaa erikoissairaanhoidon tarpeessa oleville henkilöille mahdollisuuden valita kunnallisten erikoissairaanhoidon toimipisteiden välillä.

Perus- ja erityispalvelujen vapaaehtoisen kuntayhtymän jäsenyhteisöinä ovat kaikki Keski-Suomen kunnat. Kuntayhtymän perussopimuksen tekemisen yhtenä lähtökohtana tulee olla, että perus- ja erityispalvelujen kuntayhtymässä jäsenyhteisöjen äänivalta määräytyy suoraan asukasluvun perusteella. Perussopimuksessa varmistetaan se, että kuntayhtymä tarjoaa riittävät perus- ja erityispalvelut maakunnan kunnille.

Erityisvastuualue

Erityisvastuualueiden tehtävät tulee määritellä säädettävässä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa niin, että ne ovat koordinaatio- ja viranomaistehtäviä sekä erityisen vaativien palvelujen saatavuuden varmistamiseen liittyviä tehtäviä.

Erityisvastuualueen päätöksenteko ja hallinto tulee järjestää niin, että erityisalueen kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita järjestävät toimijat ovat erityisvastuualueen organisaation jäsenyhteisöjä.

Jyväskylä kuuluu jatkossakin Kuopion yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueeseen.

ERIKUR MIKUPIDE
RIITTA TYNJÄ

SKP:n valtuustoryhmä/Riitta Tynjä
Jyväskylän kaupunginvaltuusto 4.3.2013

Asia 43 Vastaus valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön kuntarakennelakiluonnoksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja palvelurakennelinjauksista

Edellisen hallituksen aloittaman Paras-hankkeen tavoitteiksi totesi silloinen kuntaministeri Mari Kiviniemi, että kun kunta - ja palvelurakennemuutoksella saadaan kuntasektorille isompia yksiköitä, **niin kunnat voivat ostaa enemmän palveluja yksityisiltä markkinoilta**. Paras-hanke on osoittautunut kuntalaisille todelliseksi kupruksi: palveluja on keskitetty, lähipalveluja leikattu, asukkaiden vaikutusmahdollisuudet heikentyneet, kilpailuttaminen ja markkinaehtoisuus lisääntynyt.

Kataisen sixpack-hallitus puhuu eri termeillä. **Puheet vahvoista peruskunnista merkitsevät kuitenkin käytännössä kuntaliitoksia ja suurempia kuntakokoja**. Peruspalvelujen vahvistaminen ja väestön yhdenvertaisuus palveluihin pääsemisessä ovat kauniita ajatuksia, mutta ellei puututa todellisiin syihin, ne jäävät pelkiksi puheiksi. **Miten esim. neljä vuotta sitten toteutettu kuntaliitos on vahvistanut peruspalveluja Jyväskylässä?** Päinvastoin; palvelujen keskittäminen ja kunnallisdemokratian kaventaminen ovat helpottaneet oikeiston ajamaa julkisten palvelujen karsimista ja yksityistämistä.

Keskeinen ongelma on kuntien palvelujen rahoitus. Sitä ei kuntaliitoksilla ratkaista. Palvelurakennemuutoksen peruslinjaus siitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä järjestämis-, että rahoitusvastuu on kunnilla, on jo lähtökohtaisesti tuhoon tuomittu. Vaikka meillä olisi kuinka vahvat ja suuret peruskunnat, ei niiden avulla tasa-arvo tässä maassa tule toteutumaan. **Valtionosuudet ovat olleet ja olisivat edelleen se keino, jolla kuntien välisiä eroja voidaan tasata niin, että kansalaiset olisivat tasa-arvoisessa asemassa palvelujen saannin suhteen eri puolilla maata.**

Puheilla kestävyysvajeesta ja huoltosuhteen muutoksesta hämätään kansalaisia, myös päättäjiä. Miten huoltosuhte paranee, jos monta heikkoa kuntaa liitetään toisiinsa? Väestömäärä ei sinänsä ratkaise, ei myöskään pelkästään ikärakenne. Tärkeintä on saada kokonaistyöllisyys nousuun. Kuntien kestävyysvaje palvelujen järjestämisessä johtuu valtion toimenpiteistä. Tänä vuonna valtion toimet kiristävät kuntien taloutta 193 milj. eurolla verrattuna viime vuoteen, ja lisää leikkauksia on odotettavissa. Kataisen johdolla **kuntataloutta kiristäen hallitusvasemmisto on pakottamassa kuntia liitoksiin.**

Hallituksen tavoitteet säästöjen aikaan saamiseksi eivät voi tapahtua muutoin kuin palveluja heikentämällä. Suurkunnissa on odotettavissa **palveluverkkojen karsimista**, mikä kolahtaa kaikkein rankimmin siihen väestöryhmään, jolla ei ole varaa ja mahdollisuuksia liikkua palvelujen perään keskustaajamiin. Toinen tapa saada säästöjä aikaan, **on kuntien henkilöstön vähentäminen**. Kuntaministeri Henna Virkkusen puheet siitä, kuinka 10 % kuntien henkilöstöstä on jäämässä lähivuosina eläkkeelle, tarkoittavat käytännössä 40 000 kuntatyöntekijää vähemmän tilanteessa, jossa palvelutarve mm. vanhuspalveluissa kasvaa huikasti.

Kataisen hallitus on moittinut edeltäjänsä hallintohimmeleistä, mutta on itsekin luomassa, vain hieman toisenlaisia himmeleitä. Nykyisen kaltaisissa kuntayhtymissä tai isänkuntamalleissa on demokratian toteutuminen kaukana.

Jyväskylän kaupunkia lukuun ottamatta Keski-Suomen kuntien lausunnoissa yksi toisensa perään tuomitaan kuntarakennehanke, joka pakottaa kuntarakenneselvityksiin asettamalla asukasluku- tai muita kriteereitä.

Lausunnoissa kysellään kunnallisen itsehallinnon perään ihan aiheesta. Yhdistymisselvitysten tavoitteena on esitys kuntien yhdistymisestä ja siihen liittyvä yhdistymissopimus. Kun muut kunnat yksituumaisesti ilmoittavat vastustavansa kuntaliitoksia, niin eikö tällaisten selvitysten tekeminen ole ajan ja rahan haaskaamista? Lausunnoissa todetaan, että vahva peruskunta ei sellaisenaan ratkaise kuntatalouden – ja palvelujen järjestämisen ja tuottamisen ongelmia. Iso kunta ei tutkimusten mukaan ole pienä taloudellisempi. Päinvastoin; isommissa kunnissa byrokratia ja hallintokustannukset kasvavat herkästi. Maaseudun näkökulmasta on jo havaittavissa, että kuntaliitosten seurauksena maaseutualueiden palvelut alkavat näivettyä ja kansalaiset joutuvat eriarvoiseen asemaan keskuskuntien kansalaisiin verrattuna.

Lukuisat asiantuntijat tyrmäävät kuntauudistuksen, joka lähtee aivan muusta kuin kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta. Selvitystyötä pidetään turhana, koska niin moni kunta on jo päättänyt jättäytyä liitoksista, sanoi selvitys mitä hyvänsä. Valtio-kunta-suhteen ongelmiin ei ole selkeästi pureuduttu.

Vaikka kaupunginhallitus palautuksen jälkeen hieman lievensi kantaansa mm. pakon käyttämiseen, on lausunto kuitenkin **peruslähdekohtiin sellainen, että Skp ei voi olla sen takana**. Esim. Muuramen liittäminen Jyväskylään vastoin kunnan omaa tahtoa ei ole perusteltua. Kahden suurkunnan muodostaminen Jyvässeudulle ei perustu mihinkään muuhun kuin joidenkin tahojen itsepintaisiin uskomuksiin suurkuntien autuudesta. Olisin odottanut kaupungin lausunnossa esitettävän oikeutettua kritiikkiä kuntauudistusta kohtaan sen sijaan, että vain kiltisti vastataan annettuihin kysymyksiin. Tämä vahvistaa käsitystä, että hallituspuolueiden edustajat Jyväskylän kaupunginvaltuustossa toimivat Kataisen hallituksen etäispäätteinä. Vaikka oman kunnan parhaaksihan meidän täällä tulisi toimia.

Kaupungin vastauksessa viitataan 10.4.2012 annettuun lausuntoon ja ilmoitetaan, että uudistetaan siinä esitetyt näkemykset. Skp ei tuolloin yhtynyt niihin vaan esitti omansa. Ja niinpä **Skp uudistaa pääosin nuo 10.4.2012 esittämänsä näkemykset ja esittää seuraavaa:**

Kuntien rahoitusta on vahvistettava

Jyväskylän kaupunginvaltuusto toteaa, että keskeinen ongelma on kuntien palvelujen rahoitus. Sitä ei kuntaliitoksilla ratkaista. Valtuusto edellyttää, että valtiovalta ryhtyy toimiin kuntien rahoituksen vahvistamiseksi mm. perumalla valtionosuusleikkaukset, saattamalla pääomatulot kuntaverolle, nostamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta ja parantamalla kuntien mahdollisuuksia kehittää tuloa tuottavaa kunnallista liiketoimintaa.

Kunnallista itsehallintoa on kunnioitettava

Jyväskylä katsoo, että kuntien hallinnon tulee perustua asukkaiden itsehallintoon. Kuntarakenteiden muutoksilla ei pidä kaventaa asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia vaan niitä on kehitettävä osallistuvan lähidemokratian keinoin.

Seudullisten kysymysten järjestämiseksi tarvitaan kunnanvaltuustojen lisäksi kansanvaltaisempaa aluehallintoa. Jyväskylä esittää nykyisistä epädemokraattisista kuntayhtymistä luopumista. Tilalle tarvitaan suorilla vaaleilla valittava maakuntavaltuusto, jonka tehtäviin kuuluisi mm. erikoissairaanhoido.

Jyväskylä kunnioittaa naapurikuntien tahtoa ja toteaa, ettei ole syytä ryhtyä erityisten kuntajakoselvitysten tekemiseen.

Jyväskylä ei kannata sellaista lainsäädäntöä, joka sisältää kunnille velvoitetta liitoksiin tai antaa valtioneuvostolle valtuudet toteuttaa pakolla kuntaliitoksia.

Lähipalvelut on turvattava

Kuntauudistuksen keskeisenä lähtökohtana tulee olla lähipalvelujen turvaaminen ja lähidemokratian kehittäminen.

Perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut tulee jatkossakin olla kaupungin omana toimintana. Kaupungin vastuuta ei tule rajata vain palvelujen järjestämiseen vaan sen tulee tuottaa peruspalvelut pääosin itse. Siihen on turvattava riittävä ja osaava henkilöstö. Kuntaministerin esittämä tavoite henkilöstön vähentämisestä eläköitymisen kautta 10 prosentilla tulee hylätä.

Äänestys asia 43: esitys KH = Jaa, Colliander = Ei

<u>(n)</u>	<u>(%)</u>	
43	64,20 %	JAA
23	34,30 %	EI
1	1,50 %	TYHJÄÄ
0	0 %	POISSA
67	100 %	(N / %)

Partanen Pauli	JAA
Pulli Terhi	JAA
Isomöttönen Katja (Virkkunen Henna)	JAA
Visakorpi Marika	JAA
Pekkarinen Mauri	EI
Aalto Touko	EI
Mäkinen Riitta	JAA
Hovikoski Mervi	JAA
Tuupainen Kauko	EI
Tynjä Riitta	TYHJÄÄ
Tiainen Eila	EI
Marjo Tossavainen (Wallinheimo Sinuhe)	JAA
Selin Jaakko	JAA
Pylvänäinen Vesa	JAA
Paloniemi Aila	EI
Fandi Maia	JAA
Lauttamus Ulla	JAA
Väliniemi Tuulikki	JAA
Vanhala Mauno	EI
Mäkinen Minna	EI
Yksjärvi Kari	JAA
Timperi Kati-Erika	JAA
Holm Pauliina	JAA
Starczewski Juhani	JAA
Jokitalo Juha	EI
Lumela Meri	JAA
Mäkinen Pentti	JAA
Suomi Kimmo	JAA
Uski Jorma	EI
Björk Matti	EI
Kupari Vesa	JAA
Saleva Antti	JAA
Forsberg Caius	JAA
Sipilä Rami	JAA
Colliander Jari	EI
Hannonen Paloma	JAA
Isomäki Kauko	JAA
Ruoppila Ahti	JAA

Hämäläinen Jukka	JAA
Mäki Tapani	EI
Pöppönen Matti	JAA
Suonperä Juha	JAA
Tuukkanen Johanna	JAA
Lahtinen Eino	EI
Knuuttila Kirsi	EI
Mäkinen Tuija	JAA
Blom Jari	JAA
Viikari Tarja (Melville Tony)	JAA
Haapsalo Kaija	JAA
Saxberg Ari (Kopra Taimi)	EI
Abbey Paul	EI
Hyökyvaara Jorma	JAA
Asikainen Aimo	EI
Ylönen Jyri	EI
Rentola Heidi	EI
Peltonen Kaisa	JAA
Simola Eila	JAA
Sahindal Anna-Leena	JAA
Kinnunen Raimo	JAA
Kupari Heli	EI
Huttunen Marjukka	EI
Savolin Reijo	JAA
Ikkela-Koski Tuulia	EI
Karjula Johanna	EI
Ammond Jukka	JAA
Kähkönen Kati	JAA
Ojala Kimmo	JAA